

Mielenterveysbarometri 2011**YHTEENVETO 22.11.2011****Julkaisuvapaa klo 10.00****TUTKIMUKSESTA**

Tutkimus on seitsemäs osa Mielenterveyden keskusliiton TNS Gallup Oy:llä teettämästä Mielenterveysbarometrihankkeesta. Liitto selvittää vuosittain mielenterveysongelmista kärsivien sekä eräiden muiden ryhmien suhtautumista erilaisiin mielenterveyden kysymyksiin.

Tutkimusta varten haastateltiin mielenterveyskuntoutujia ja heidän omaisiaan. Lisäksi tutkittiin mielenterveysalan asiantuntijoiden ja suomalaisen suuren yleisön käsityksiä.

Yhteensä haastateltiin 324 kuntoutujaa ja omaista. Tutkimusta varten tehtiin satunnaisotanta Mielenterveyden keskusliiton jäsenrekisteristä. Kuntoutujien ja omaisten aineisto kerättiin 10.-28.10.2011 välisenä aikana. Haastattelut toteutettiin puhelimitse.

Asiantuntija-aineisto koostuu 497 psykiatrin ja psykologin Internet -kyselystä 12.-28.10.2011 välisenä aikana.

Väestöhaastatteluja tehtiin yhteensä 1.104. Aineisto edustaa maamme 15-74 -vuotiasta väestöä (pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat). Väestöhaastattelut kerättiin Gallup Kanavalla 21.-25.10.2011 välisenä aikana.

Kuntoutuja/omais- ja asiantuntijakyselyissä tiedusteltiin samoja asioita. Kuntoutujat arvioivat omaansa, omaiset heidän lähipiirinsä kuntoutujan tilannetta, asiantuntijat ja väestö kyseisten seikkojen tilaa Suomessa yleensä.

Tutkimus on tehty yhteistyössä Suomen Psykiatriyhdistyksen ja Suomen Psykologiliiton kanssa. Eli Lilly on tukenut tutkimusta.

Mielenterveysongelmat eivät saa johtaa työelämästä vieraantumiseen

Mielenterveysongelmat eivät saisi automaattisesti johtaa työelämästä luopumiseen, vaan tilanne tulisi voida ensisijaisesti sopeuttaa työntekijän terveydentilaan. Ajatus esitettiin erittäin voimakkaana. Mielenterveyskuntoutujista peräti 82 prosenttia oli ehdottomasti tätä mieltä. Peräti yhdeksän kuntoutujien omaista kymmenestä ajatteli samalla tavalla.

Myös mielenterveysalan ammattilaisten, psykiatrien ja psykologien selvä enemmistö (63 %) piti ehdottoman tärkeänä, että työyhteisön kohdatessa mielenterveysongelmia, työtehtäviä pyrittäisiin sopeuttamaan kuntoutujan työkykyyn ja terveydentilaan.

Töitä pitäisi voida sopeuttaa kuntoutujan tilanteen mukaan

Myös ”tavallinen kadunmies” edellyttää, että työyhteisön kohdatessa mielenterveysongelmia, töitä pitäisi voida sopeuttaa kuntoutujan tilanteen mukaan. Väestö ei vain esitä tätä vaatimusta aivan yhtä voimakkaassa muodossa kuin kuntoutujat tai alan ammattilaiset.

Tutkimusta varten haastatellusta suomalaisia kuvaavasta joukosta 35 prosenttia oli täysin sitä mieltä, että sopeuttamisen tulee olla ykkösvaihtoehto, 50 prosentin ottaessa kantaa lievemmin eli valiten jokseenkin samaa mieltä -vaihtoehdon.

Selkeä enemmistö pitää erittäin tärkeänä sitäkin, että työyhteisöä valmennettaisiin ottamaan vastaan psyykkisen sairauden vuoksi sairauslomalla ollut työntekijä. Kolme neljästä kuntoutujasta (75

%) on täysin tätä mieltä. Omaisista 84 prosenttia ajattelee vastaavasti, ammattilaisistakin joka toinen (49 %).

Väestöstä kaikkiaan 37 prosenttia on täysin tätä mieltä. Kun joukkoon lasketaan esitetyn kanssa jokseenkin samaa mieltä olevat, puhutaan selvästä, yli neljän viidesosan enemmistöstä.

Mielenterveysongelmat vaikuttavat koko työyhteisöön

Kaikki tutkimukseen osallistuneet ryhmät olivat jokseenkin samaa mieltä siitä, että mikäli jollakulla työntekijöistä ilmenee mielenterveysongelmia, asia heijastuu koko työyhteisöön.

Mielenterveysongelmat koetaan hankalaksi työelämässä. Kaikkien ryhmien selkeät enemmistöt ovat vakuuttuneita siitä, että ”jos tiedetään, että työntekijällä tai esimiehellä on mielenterveyden ongelmia hän voi menettää työpaikkansa, asemansa tai arvostuksensa yrityksestä.

Kuntoutuja ja heidän omaisensa pitävät tilannetta tässä suhteessa kaikkein ongelmallisimpana. Heidän paristaan nimittäin löytää ammattilaisiin ja väestöön verrattuna kaksin verroin (38 %) sellaisia, jotka ovat asiasta täysin vakuuttuneita.

Ongelmista ei mielellään kerrotaisi työyhteisössä

45 prosenttia väestöön kuuluvista ei mielellään kertoisi mielenterveyteen liittyvistä ongelmista työtovereilleen. Vielä vuosi sitten peräti 58 prosenttia ajatteli vastaavalla tavalla.

Nyt löytyi vähemmän niitäkin, jotka jättäisivät kertomatta esimiehelleen, mikäli kärsisivät mielenterveysongelmista. Kun vuosi sitten 44 prosenttia olisi ollut asiasta hiljaa, nyt vastaavasti ajattelevia oli enää 38 prosenttia. Moni (44 %) ei mainitsisi asiasta esimiehelleenkaan, mutta 40 prosenttia tekisi niin.

Alan ammattilaiset toimisivat aivan vastaavalla tavalla, mikäli mielenterveyden ongelmat kohtaisivat heidät itsensä. Toisaalta vain 34 prosenttia eli kaksi prosenttiyksikköä harvempi kuin edellisessä tutkimuksessa, kertoisi ongelmistaan työtovereilleen. Aiempaa harvempi kertoisi asiasta esimiehelleen. Nyt niin tekisi vain 42 prosenttia, kun vuosi sitten 52 prosenttia ajatteli vastaavasti.

Nämä ongelmat omakohtaisesti tuntevilta kysyttiin, mitä tällaisessa tilanteessa pitäisi tehdä. Omaisten selkeä enemmistö (66 %) piti tärkeänä, että ongelmista kerrotaisiin esimiehelle. 55 prosenttia suositteli, että kuntoutuja informoisi myös työtovereitaan. Kuntoutujienkin enemmistö (66 %) on sitä mieltä, että esimiehelle asiasta on syytä kertoa, mutta melkein yhtä moni (55 %) jättäisi mainitsematta siitä kollegoille.

Kulunut vuosi ei ole muuttanut mielenterveyspalvelujen saatavuutta – kuntoutujien taloudellinen tilanne pääosin ennallaan

Kuntoutujien ja heidän omaistensa enemmistöt arvioivat kuntoutujien taloudellisen tilan pysyneen kuluneen vuoden aikana pääosin ennallaan. Väestön ja alan ammattilaisten käsitykset asiasta ovat kielteisemmät. Kaksi viidestä kansalaisesta arvelee tilanteen muuttuneen yleensä ottaen aiempaa heikommaksi. Toisaalta melko suuri osa (36 %) ei osannut ottaa kantaa asiaan. Jälkimmäisistä 31 prosenttia ajattelee tilanteen huonontuneen. Vuosi sitten 40 prosenttia ammattilaisista arveli samaa.

Joka toinen kuntoutuja ja omainen totesi, ettei tilanne ole muuttunut. Myös ammattilaisten parissa kyseinen kanta oli yleisin (42 %). Silti edelleen kaikissa tutkituissa ryhmissä ne, jotka näkivät tilanteen muuttuneen paremmaksi, jäivät selkeiksi vähemmistöiksi. Huomattavasti enemmän oli niitä, jotka arvelevat tilanteen huonontuneen.

Ammattilaisten mielestä tarvitsijat eivät saa tarpeeksi apua

Vaikka ammattilaiset enemmistö totesikin voimin mielenterveyspalvelujen laadun olevan Suomessa yleensä hyvä, eräät hoitoa koskevat epäilyt nousivat heidän vastauksistaan esiin. Useampi kuin yhdeksän ammattilaista kymmenestä totesi, että avun tarvitsijat eivät saa Suomessa riittävästi mielenterveyspalveluja (90 %) tai, että useimmat mielenterveysongelmaiset eivät pääse joutamatta psykiatriseen hoitoon aina, kun ovat sen tarpeessa (89 %).

Ammattilaisten enemmistön (54 %) mielestä mielenterveyspalvelujen työntekijät eivät pysty tukemaan mielenterveysongelmaisten kuntoutumista hyvin. Henkilökunta on ammattilaisten mielestä lukumäärältään riittämätöntä, ajatellaanpa sitten avohoitoa tai mielenterveyspalveluita yleensä. Enemmistö on täysin varma kummastakin. Kun mukaan lasketaan nekin, jotka ovat asiasta jokseenkin vakuuttuneita, puhutaan vähintään noin neljästä viidesosasta. Erityisesti nuorten ja lasten mielenterveyspalvelut kaipaavat ammattilaisten mielestä pikaisesti lisää resursseja.

Myös välittömässä itsemurhavaarassa olevat masentuneet sekä moniongelmaiset ovat ryhmiä, joiden hoidon resursoinnista moni alan ammattilainen on huolissaan. Saman voi todeta heidän näkemyksistään terveyskeskuksissa asioivien ns. valtaväestöön kuuluvien tilanteesta. Kaksi viidestä ammattilaisesta on heistä huolissaan.

Ammattilaisten enemmistö toteaa myös, että *"potilaita juoksutetaan kolmen kuukauden välein kontrollikäynneillä, mutta varsinaista hoitoa he eivät useinkaan saa"*. 57 prosenttia on tätä mieltä. 70 prosenttia taas totesi, että *"mielenterveyspotilaille annetaan liian usein vain sairaalomaata tai lääkehoitoa, muttei mitään muuta"*.

Suomen mielenterveyspalvelujen ongelmana tuntuu olevan 73 prosentin toteama työvoiman osaamisen ja käytön kohdentumattomuus. Enemmistö (69 %) tarjoaa ratkaisuksi ammattilaisten palkkaamista hallinnollisiin tehtäviin. Näin saataisiin hoitohenkilökunnalle lisää mahdollisuuksia kohdentaa resurssit hoitotyöhön.

Yhtä lailla enemmistö (56 %) totesi lisäksi, ettei vapaaehtoistyötä ja kolmannen sektorin mahdollisuuksia antaa mielenterveyspalveluita ole vielä kukaan otettu Suomessa riittävästi huomioon.

Kaikkiaan 68 prosenttia ei kuitenkaan usko kovin vahvasti, että vakavat ja hankalasti hoidettavat sairaudet kuten skitsofrenia jäisivät nykypäivänä liian vähälle huomiolle, koska resursseja suunnattaisiin liikaa lievempiin sairauksiin.

Laadukas hoito keskittyy yksityiselle sektorille

Useampi kuin kaksi kolmesta (71 %) kyselyyn vastanneesta ammattilaisesta oli melko vakuuttunut siitä, että paremmat hoito ja mielenterveyspalvelut kohdistuvat hyväosaisille, koska heillä on paremmat taloudelliset edellytykset hankkia niitä yksityiseltä sektorilta.

Aivan kaikki parhaat kyvyt eivät kuitenkaan taida automaattisesti siirtyä yksityisen sektorin palvelukseen. Kun esitettiin väite *"yksityisen sektorin parempi palkkataso vie parasta hoitoa antavat kyvyt pois julkiselta sektorilta"*, mielipiteet jakaantuivat: 48 prosenttia uskoi, että näin tapahtuu, 45 prosentin ollessa päinvastaista mieltä.

Melkein kaksi ammattilaista kolmesta (65 %) arveli ammattihenkilöstön haluttomuuden muuttaa haja-asutusalueelle olevan merkittävä tekijä sille, että hoitoresurssit keskittyvät suurempiin asutuskeskuksiin.

Avohoitomenetelmien tila jakaa mielipiteitä

Käytännössä melkein jokainen ammattilainen kiistää, että psykoterapiahoitoin uhrattaisiin nykyisin liikaa aikaa ja rahaa. Useimmat ovat lisäksi sitä mieltä, ettei avohoito kohdennu tällä het-

kellä liian paljon lievemmin sairaiden hoitoon. Tätä mieltä on kolme neljästä (75 %) mielenterveysalan ammattilaisesta.

Sen sijaan mielipiteet jakaantuvat puolesta ja vastaan, kun kysytään avohoidon hoitomenetelmien nykyaikaisuudesta Suomessa. 40 prosenttia on sitä mieltä että ne ovat puutteellisesti kehittyneitä tai vanhanaikaisia. 54 prosenttia taas on asiasta aivan toista mieltä.

Kuntoutujat melko tyytyväisiä mielenterveyspalveluihin (Huom! palveluja arvioivat ne, jotka niitä ovat saaneet)

Kuntoutujien enemmistö on varsin tyytyväinen saamiinsa mielenterveyspalveluihin. Kaikkiaan 74 prosenttia mielenterveyspalveluja saaneista kokee, että niitä on ollut sopivasti. Kolme neljästä (78 %) puolestaan pitää niitä hyvinä. 69 prosenttia psykiatrasta hoitoa tarvitsevista kuntoutujista kertoi saaneensa sitä aina, kun oli ollut sen tarpeessa. 77 prosenttia mielenterveyspalveluja saaneista on sitä mieltä, että palvelua antanut henkilökunta on pystynyt tukemaan kuntoutusta hyvin.

Kolme neljästä (73 %) kuntoutujasta totesi saaneensa apua fyysisiin vaivoihinsa, aina kun on ollut niiden tarpeessa. Apua saaneista 65 prosentin mielestä lääkäri on tutkinut vaivoja riittävästi, 73 prosentin kokiessa, että lääkäri on ottanut heidät huomioon riittävän vakavasti.

Myös omaisten enemmistö (63 %) kertoi psykiatrasta hoitoa olleen tarjolla aina tarvittaessa. Omaiset suhtautuivat kuntoutujia kriittisemmin näiden palvelujen laatuun sekä henkilöstön mahdollisuuksiin tukea apua tarvitsevia.

Kuntoutujat ja omaiset tyytyväisiä lääkitykseen

Neljä kuntoutujaa viidestä (80 %) lääkkeitä saaneista kuntoutujista ja 61 prosenttia omaisista on tyytyväinen lääkityksen määrän sopivuuteen. Kuntoutujien niukan enemmistön mielestä lääkitys ei ole tuottanut häiritseviä sivuvaikutuksia. Rahat ovat heidän mielestään myös riittäneet lääkkeiden hankkimiseen.

Omaisista aivan yhtä suuri osa ei jaa käsitystä. Heistä hieman vain joka kolmas ei ole havainnut lääkityksen aiheuttamia sivuvaikutuksia. Vain hieman useampi (39 %) ei ole pannut merkille ongelmia rahojen riittävydessä.

Ammattihenkilöstöstä vielä harvempi (29 %) uskoo, että useimmat mielenterveyskuntoutujat välttyvät tyystin rahahuoilta lääkkeitä hankittaessa. Joka toinen epäili, etteivät useimpien mielenterveyskuntoutujien varat riitä tarvittavien lääkkeiden hankkimiseen.

Kuntoutujille ja omaisille esitettiin kysymys, jossa heitä pyydettiin kertomaan ensimmäisistä ajatuksistaan lääkehoitoa aloitettaessa. Valtaosa omaisista (74 %) kertoi olleensa helpottunut, koska sairas läheinen oli saanut lääkitystä. Kuntoutujistakin tällä tavoin oli ajatellut varsin usea, 44 prosenttia. Joka kolmas (31 %) kuntoutuja kuitenkin kertoi vastustaneensa asiaa mm. mahdollisten sivuoireiden takia. Omaisista vain kuusi prosenttia oli ajatellut samalla tavoin. Noin viidesosa kumpaankin ryhmään kuuluvista totesi suhtautuneensa tilanteeseen neutraalisti.

Diagnoosi oli ollut vaikeasti hyväksyttävä asia kahdelle kuntoutujalle kolmesta. Omaisista 45 prosenttia oli kokenut läheistään koskevan diagnoosin samalla tavoin.

Ammattikuntien käsitykset lääkityksestä poikkeavat toisistaan

Samana joukon mielipiteet jakaantuivat puolesta ja vastaan, kun tiedusteltiin mielenterveysyistä annettavan lääkehoidon kohdentumista Suomessa. 35 prosentin mielestä se kohdentuu sopivasti. 14 prosenttia totesi, että lääkitys on liian vähäistä, 41 prosentin pitäessä sitä liiallisena.

Psykiatrit näkivät tilanteen positiivisemmin kuin psykologit. Psykiatreista 47 prosenttia piti todennäköisenä, että lääkahoito kohdentuu sopivasti, kun psykologeista vain 23 prosenttia oli samaa mieltä. Peräti 63 prosenttia jälkimmäisistä pitää lääkkeiden käyttöä liiallisena, kun psykiatreista samaa mieltä on vain 19 prosenttia.

Psykiatreista 28 prosenttia ajattelee, että lääkitys on tällä hetkellä liian vähäistä. Psykologeista ainoastaan kaksi prosenttia on samaa mieltä heidän kanssaan.

Mielenterveyskuntoutuja vain puolinaisesti yhteiskunnassa kiinni

Mielenterveyskuntoutujia ei pidetä yhteiskunnan täysivaltaisina jäseninä. Kymmenportaisella asteikolla, missä arvo 1 tarkoittaa, että kyseinen ryhmä on täysin yhteiskunnan ulkopuolella ja 10, että he ovat sen täysivaltaisia jäseniä, keskiarvot jäivät asteikon puoliväliin.

Kuntoutajat arvioivat oman tilanteensa 5,86:ksi. Omaisten käsitykset asiasta olivat samantyyppiset (5,74). Ammattilaisten (5,47) arviot olivat hieman pessimistisemmät kuin kuntoutujien ja omaisten.

Kansalaisten käsitys tilanteesta oli negatiivisin (5,19). 70 prosenttia omaisista totesi lisäksi, ettei mielenterveysongelmainen voi elää täysipainoista elämää. Kuntoutujista käsityksen jakoi 59 prosenttia. Ammattilaisista vastaavasti ajattelee 48 ja kansalaisista 40 prosenttia.

Mielenterveysongelmat leimaavat ihmisen, ammattilaisten mielipiteet synkimmät

Useampi kuin joka toinen omainen (53 %) arvioi oman läheisensä kuntoutujan joutuneen leimatuksi sairautensa vuoksi. 43 prosenttia uskoo muiden ihmisten välttelevän heidän läheisensä seuraa. Kuntoutujista pienempi osa (30 %) kokee joutuneensa vastaavaan tilanteeseen. 46 prosenttia tuntee joutuneensa leimatuksi.

Mielenterveysalan ammattilaisten käsitys tilanteesta on selkeästi negatiivisempi. Heistä peräti 67 prosenttia arvelee mielenterveyskuntoutujien leimautuvan terveydellisistä syistä. 44 prosentin mielestä muut ihmiset karttavat samasta syystä kuntoutujien seuraa.

Mielenterveysongelmat vaikeuttavat vakuutusten myöntämistä

Joka neljäs kuntoutuja kertoi hakeneensa hoito-, sairauskulu- tai henkivakuutusta. Kaksi viidestä (43 %) näin tehneensä oli saanut kielteisen päätöksen, joka oli perusteltu hakijan mielenterveysongelmilla. Tieto psykoterapiassa käymisestä oli ollut hakemuksen hyväksymisen este noin viidesosassa (18 %) tapauksista. (Näissä vastauksissa oli 7 % samoja henkilöitä.)

Vain viisi prosenttia oli hakenut pankilta lainaturvaa sairauden, työttömyyden tai kuoleman varalta. Runsas neljännes – vajaa kolmannes (29 %) hakemuksista oli hylätty hakijan mielenterveysongelmiin vedoten. Seitsemän hakemusta sadasta oli saanut saman kohtelun, koska hakija käy psykoterapiassa.

Psykkisestä sairaudesta voi parantua täysin, lääkkeet ja tuki mahdollistavat normaalin elämän

Suomalaisten selkeä enemmistö (62 %) pitää jokseenkin mahdollisena, että psykkisestä sairaudesta voi parantua täysin.

Lisäksi juuri kukaan väestöstä, omaisista tai kuntoutujista itsestään ei halua syyllistää mielenterveysongelmien kanssa painiskelevia. 83 prosenttia suomalaisista kieltää, että mielenterveyden järkkymisestä saisi syyttää pääosin itseään. Omaisista ajattelee samalla tavalla 88 ja kuntoutujista 83 prosenttia, ammattilaisista melkein jokainen.

Käytännössä kaikki tutkimukseen osallistuneet olivat vakuuttuneita siitä, että hyvillä lääkkeillä, psykoterapialla tai muulla tuella mielenterveyskuntoutuja pystyy elämään normaalia elämää. Kuntoutujista 64 prosenttia oli tästä jopa täysin vakuuttunut, omaisista peräti 70 prosenttia. Ammattilaisista 41 prosenttia jakaa saman käsityksen, mutta väestö suhtautuu asiaan hieman varauksellisemmin. Vain 23 prosenttia oli täysin vakuuttunut väitetyt todenperäisyydestä.

Mielipiteet jakaantuivat puolesta ja vastaan esitettäessä, että *”henkilöt, jotka oikeasti kuuluisivat sairaalahoitoon, ovat häiriöksi muille”*. 54 prosenttia suuresta yleisöstä on enemmän tai vähemmän tätä mieltä. Ajatuksen jakaa kuntoutujista 43 ja heidän omaisistaan 41 prosenttia. Ammattilaisista 29 prosenttia ajattelee samoin.

Myös väittämä *”mielenterveysongelmiin tai kansanomaisemmin sanottuna hulluuteen liittyy usein positiivinen energialataus”* jakoi mielipiteitä. Alan ammattilaisten enemmistö ei kokenut asian olevan lainkaan näin, 59 prosenttia oli täysin ja 31 prosenttia jokseenkin eri mieltä.

Joka toinen (52 %) väestöön kuuluva ei pitänyt väitettä todennäköisenä. Käytännössä yhtä moni kuntoutuja ja omainen olivat samaa mieltä. Kuntoutujista 37 ja omaisista 38 prosenttia oli vähintään jokseenkin samaa mieltä väitetyt kanssa.

Mielenterveyskuntoutujia ei saa unohtaa suunnattaessa sosiaali- ja terveyspalvelun resursseja

Käytännössä joka toinen suomalainen (49 %) keskittäisi mielenterveyskuntoutujille nykyistä enemmän sosiaali- ja terveyssektorin resursseja. Vain syrjäytymisvaarassa olevat nuoret ja vanhuksat saivat heiltä enemmän sympatiaa osakseen. Ensin mainitut kaipaavat rahallista panostusta 73:n, jälkimmäiset 51 prosentin mielestä.

Kaksi viidestä (40 %) suuntaisi resursseja yleensä lapsiin, 46 prosenttia syrjäytymisvaarassa oleviin aikuisiin. Myös sellaiset väestöryhmät kuten syöpäsairaat (34 %) tai kehitysvammaiset (32 %) ovat monen mielestä lisäpanostuksen arvoisia.

31 prosenttia suuntaisi panoksia yksinhuoltajille, yhtä moni opiskelijoille. Runsas kolmannes mainitsi tässä yhteydessä sotaveteraanit. Alkoholitit kaipaavat lisää tukea 17 prosentin mielestä.

Kuntoutujat ja omaiset yhtä mieltä resurssien tarpeesta

Sosiaali- ja terveyspalvelun resursseihin omakohtaisesti tutustuneet mielenterveyskuntoutujat ja heidän omaisensa esittivät vaatimuksensa voimakkaammin kuin väestö.

Melkein jokainen haastatteluista kuntoutujista ja omaisista vaatii resurssien kohdentamista nykyistä voimakkaammin mielenterveystyöhön.

Myös psykiatrit ja psykologit esittävät erittäin voimakkaan vetoituksen resurssien aiempaa voimakkaammasta keskittämisestä mielenterveyskuntoutujille. Kaikkiaan 68 prosenttia alan ammattilaisista on tätä mieltä.

Alkoholismi ja huumeet kauhistuttavat enemmän kuin mielenterveysongelmat

Mielenterveysongelmista kuntoutuvat eivät ole suomalaisille lähimainkaan ei-toivotuimpia naapureita. Vain 28 prosenttia ei haluaisi asua heidän lähellä.

Suomalaisista peräti 83 prosenttia karsastaa huumeiden käyttäjien muuttamista lähistölle. 67 prosenttia ei haluaisi alkoholisteja kotinsa läheisyyteen. Henkirikoksesta tuomitut eivät tule kyseen 71 prosentille, ja 38 prosenttia toivoisi jostain muusta rikoksesta tuomion saaneiden asettuvan asumaan muualle.

Suomalaiset hyväksyisivät Aidsia sairastavan naapurikseen mieluummin kuin mielenterveysongelmista kuntoutuvan. Aids-potilasta naapurina karsastaisi 14 prosenttia. Yhtä moni totesi, ettei hyväksyisi homoseksuaaleja lähiympäristöönsä. 10 prosenttia ei sietäisi eri rotuun kuuluvia ihmisiä lähellään. Eri uskontoa tunnustavat tai eri kieltä puhuvat olisivat ylivoimainen este vain marginaaliselle joukolle suomalaisia.

Ammattilaiset surullisia uudelleen sairastuvien potilaiden puolesta

Ammattilaisilta kysyttiin, kuinka todennäköisenä he reagoisivat eri tavoin, jos potilas palaa uudelleen heidän vastaanotolleen samojen oireiden kanssa.

Valtaosa (76 %) sanoi, että olisi ainakin melko todennäköisesti surullinen asiakkaan puolesta. Enemmistö (61 %) arveli, että olisi pettynyt tämän saamiin tukitoimiin. Vain kymmenesosa olisi pettynyt asiakkaan kykyyn huolehtia itsestään. Enemmistö piti todennäköisenä, ettei tilanne turhauttaisi. Joka kolmas kuitenkin arveli, että kokisi tilanteen siten.

Joka kolmas (32 %) piti erittäin epätodennäköisenä, että olisi pettynyt omaan ammattitaitoonsa. Kun mukaan laskee ne 46 prosenttia, jotka pitävät tätä melko epätodennäköisenä, voidaan sanoa useamman kuin kolmen ammattilaisen neljästä välttävän tältä ajatukselta. Vain 15 prosenttia saattaisi kokea tilanteen olevan jonkinlainen isku omaa ammattitaitoa kohtaan.